

Handläggare
Stefan Larsson Lindmark
Telefon: 076-12 33 990

Till
Utbildningsnämnden
2018-05-24

Utred den ökade arbetsbelastningen på grund av rätten till heltid för barn till föräldralediga

Svar på skrivelse från Lotta Edholm (L), Cecilia Brinck (M) och Christian Carlsson (KD)

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Marianne Natéus
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunfullmäktige fattade den 12 december 2016¹ beslut om att barn som har nyfött syskon ska ha rätt till heltid i stadens förskoleverksamhet.

Lotta Edholm (L), Cecilia Brinck (M) och Christian Carlsson (KD) lämnade den 1 februari 2018 in skrivelsen ”Utred den utökade arbetsbelastningen på grund av rätten till heltid för barn till föräldralediga” till utbildningsnämnden. I skrivelsen framförs frågan om rätten till heltid för barn till föräldralediga påverkat barngruppernas storlek och förskolornas möjlighet att planera verksamheten. Därutöver ställs frågan på vilket sätt barnperspektivet har tagits i beaktan när de nya riktlinjerna infördes samtidigt som inga ytterligare resurser tillfördes.

Utbildningsförvaltningen har på uppdrag av stadsledningskontoret följt upp hur stor andel barn till föräldralediga som har heltid och även barnens närvarotider på förskolan. Uppföljningarna visar på att

¹ Revidering av regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad (dnr.140-1087/2016)

det är betydligt fler barn med nyfödda syskon som har heltid i förskolan efter kommunfullmäktiges beslut men de visar inte att barnens närvarotider ökat markant.

Ärendet

Lotta Edholm (L), Cecilia Brinck (M) och Christian Carlsson (KD) lämnade den 1 februari 2018 in skrivelsen ”Utred den utökade arbetsbelastningen på grund av rätten till heltid för barn till föräldralediga” till utbildningsnämnden. I skrivelsen ställs två frågor:

1. Hur har reformen om rätt till förskola för barn till föräldralediga påverkat barngruppernas storlek och förskolornas möjlighet att planera verksamheten?
2. På vilket sätt har barnperspektivet tagits i beaktan när de nya riktlinjerna infördes samtidigt som inga ytterligare resurser tillfördes?

Kommunfullmäktige fattade den 12 december 2016² beslut om att barn som har nyfött syskon ska ha rätt till heltid i stadens förskoleverksamhet. Syftet var att ge barn med nyfött syskon en större tillgång till förskolans pedagogiska verksamhet och därigenom bättre uppväxtvillkor. Innan dess hade barn med nyfött syskon rätt till förskola upp till 30 timmar i veckan.

Staden tillämpar maxtaxa vilket innebär att vårdnadshavare kan ha deltid- eller heltidsvistelse för sina barn i stadens förskoleverksamhet. Deltid innebär en vistelsetid om högst 30 timmar i veckan. Heltid innebär en vistelsetid som överstiger 30 timmar per vecka. Innan förändringen var vårdnadshavarna tvungna att ansöka om avsteg utifrån särskilda skäl för att deras barn skulle ha möjlighet att gå heltid på förskolan.

Kommunfullmäktiges beslut om rätt till heltid innebär att barn som får syskon med automatik har kvar på heltid om vårdnadshavarna inte ändrar till deltid.

På uppdrag av stadsledningskontoret genomförde utbildningsförvaltningen under 2017 och 2018 uppföljningar av förändringen för rätt till heltid på förskola. Det gjordes en mätning i

januari 2017 innan förändringen trätt i kraft³ och därefter i mars 2017 och i mars 2018.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förskoleavdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

I skrivelsen som kommit in till nämndens ställs följande frågor:

1. Hur har reformen om rätt till förskola för barn till föräldralediga påverkat barngruppernas storlek och förskolornas möjlighet att planera verksamheten?
2. På vilket sätt har barnperspektivet tagits i beaktan när de nya riktlinjerna infördes samtidigt som inga ytterligare resurser tillfördes?

Den genomsnittliga storleken för barngrupperna i de kommunala förskolorna för 2017 ligger på samma nivå som 2016, vilket innebär 15,1 respektive 15,2 barn per grupp⁴.

Utbildningsförvaltningen har inte följt upp förskolornas möjlighet att planera verksamheten eftersom det är respektive stadsdelsnämnd som har ansvar för detta. Däremot har förvaltningen följt upp hur många barn till föräldralediga som har heltid och barnens närvarotider.

Resultaten från den generella uppföljningen⁵, som gått ut till alla förskolor i staden, visar att 78 % av barnen med nyfött syskon hade heltid i mars 2018 jämfört med 49 % i mars 2017. I januari 2017 innan förändringen genomfördes var det 15 % av barnen med nyfött syskon som hade beviljats avsteg för att ha heltid på förskola.

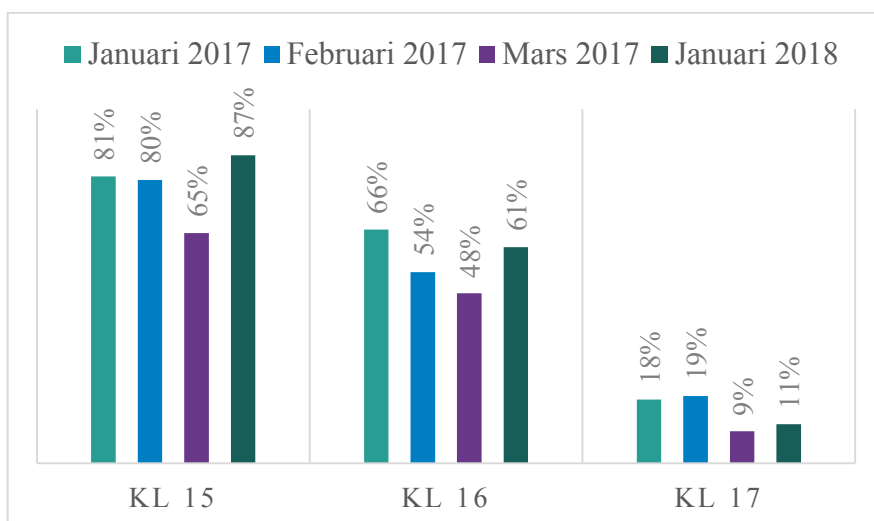
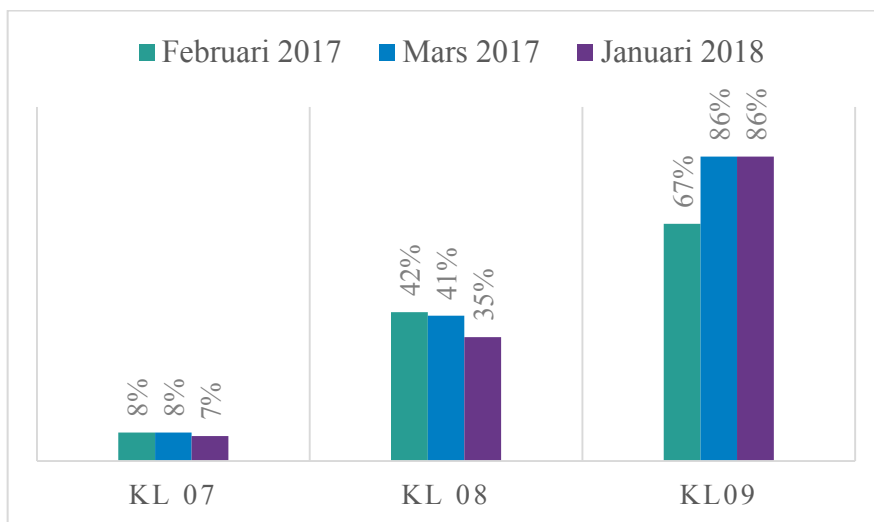
För att följa upp om barnens närvarotider, förändrades utifrån rätten till heltid för barn till föräldralediga, har även en stickprovsundersökning⁶ genomförts med ett mindre antal förskolor. Diagrammen nedan visar på andelen närvarande barn klockan 7, 8, 9, 15, 16 och 17 i förhållandet till det totala antalet inskrivna barn på de förskolor som svarat.

³ Vårdnadshavare som anmälde ändring av vistelsetiden i december 2016 kunde ha sitt barn på heltid från och med 1 februari 2017.

⁴ Förskolerapport 2017 (dnr.1.3.2-2366/2018)

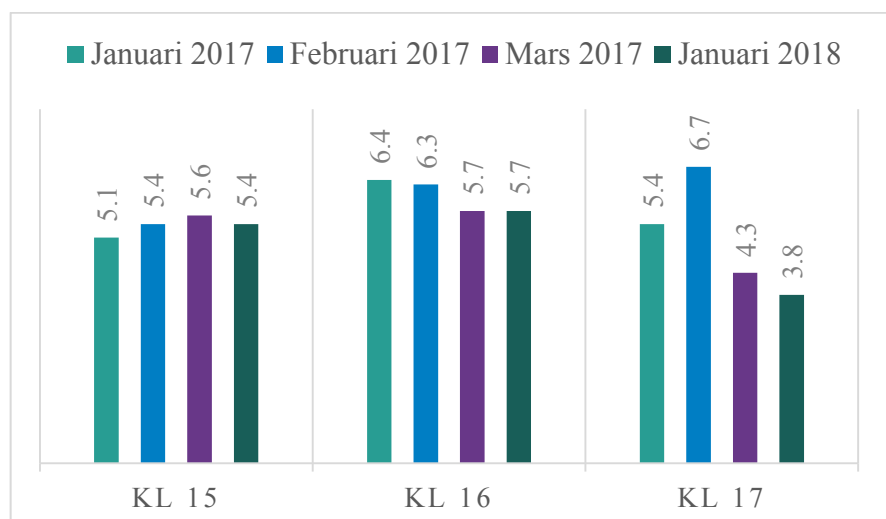
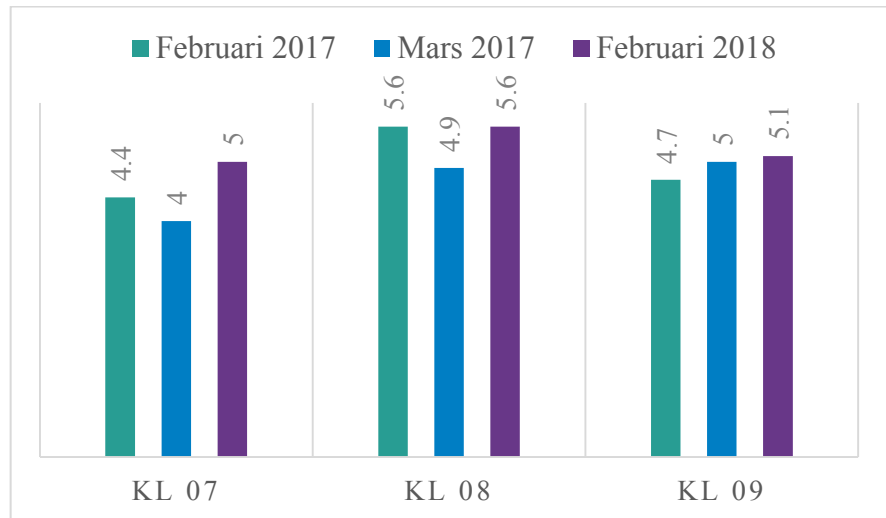
⁵ Den slutgiltiga svarsfrekvensen motsvarar 9000 barn vilket är cirka 16% av de barn som är inskrivna i kommunala eller fristående förskolor.

⁶ Stickprovsundersökningen omfattar ca 550 barn på 8 kommunala och fristående förskolor.

Resultaten i stickprovsundersökningen tyder inte på att antalet närvarande barn ökat kraftigt på morgonen eller eftermiddagen.

När det gäller bemanningen det vill säga antalet barn per personal blev resultaten följande på morgonen och eftermiddagen.

Resultaten i uppföljningen visar att antalet barn per personal på morgonen och eftermiddagen inte ökat i någon större utsträckning.

Stickprovsundersökningen är genomförd på ett mindre antal förskolor och det är svårt att uppskatta om resultaten motsvarar genomsnittet av förskolor i staden.

Uppföljningarna visar att det är betydligt fler barn med nyfödda syskon som har heltid i förskolan men de visar inte att barnens närvarotider ökat markant. Resultaten i uppföljningen visar att antalet barn per personal på morgonen och eftermiddagen inte ökat i någon större utsträckning.

Staden har tidigare inte haft något administrativt system där det går att följa upp barnens närvaro i förskolan. Inom ramen för

Skolplattformen har dock ett system för närvaro och frånvaro upphandlats och det kommer successivt att införas på de kommunala förskolorna under 2018. Då det är infört kommer det gå att följa barnens närvaro- och frånvarotider på mer relevant sätt än tidigare.

Förändringen som innebar att barn med nyfött syskon har rätt till heltid i stadens förskoleverksamhet utgår från barnens rätt till förskola, utbildning och goda uppväxtvillkor.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bilaga

Skrivelse ”Utred den ökade arbetsbelastningen på grund av rätten till heltid för barn till föräldralediga”